

УДК 631.164.23

М.П. Салтан, аспірант
Вінницький національний аграрний університет

АКТИВІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розглядається сучасний стан інвестиційного потенціалу агропромислового комплексу Вінницької області. Запропоновано напрями активізації використання інвестиційного потенціалу.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, інвестиції, АПК.

Вступ. Ключову роль в економічному розвитку і забезпеченні розширеного відтворення відіграють інвестиції. Активізація інвестиційної діяльності в сільському господарстві є одним із найважливіших індикаторів розвитку економіки країни, який визначає зміну сукупного попиту й обсягу виробленого продукту та рівня зайнятості.

Проблема інвестиційного забезпечення виробництва набуває актуальності, особливо в сучасних ринкових умовах аграрної економіки, стимулювання інвестиційної діяльності з метою пошуку реальних шляхів оздоровлення фінансового стану аграрного сектора економіки.

Постановка проблеми. Кардинальні зміни економічних умов впливають на надходження і використання інвестицій у регіоні. У зв'язку з цим визначається актуальність питань, пов'язаних із дослідженням умов та тенденцій використання інвестиційного потенціалу регіону.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Розвиток аграрної економіки України на сучасному етапі формування ринкових відносин набуває дедалі більшого значення. Інвестування і кредитування при цьому відіграють важливу роль. Проблемами залучення коштів і створення інституційного підґрунтя для відтворення виробничого потенціалу аграрного сектору економіки займались багато економістів: П.І. Гайдуцький, М. Вітков, Черняк Е. та інші. Проте багато аспектів, пов'язаних із аналізом інвестиційної діяльності в аграрному секторі, залишається ще поза увагою.

Результати дослідження. Інвестиційна діяльність була, є і завжди буде вирішальним чинником усієї економічної політики держави. На переконання А. Гайдуцького, в умовах становлення ринкових відносин вихід з кризового стану та розвиток галузей АПК потребує інвестиційної активності. Важливою умовою розвитку підприємства є його висока інвестиційна активність. Інвестиційна діяльність підприємств АПК – об'єктивний фактор їх виживання в

умовах ринкової економіки. Без постійного, зваженого, цілеспрямованого оновлення виробничого апарату, впровадження нових видів продукції підприємства втрачають конкурентоспроможність, що призводить до банкрутства [1].

Інвестиційний потенціал регіону за економічним змістом розглядається як сукупність інвестиційних ресурсів суб'єктів господарської діяльності, що формують комплексну базу відтворення господарчої і соціальної сфери життєдіяльності регіону на інноваційній основі з метою забезпечення стійкого економічного зростання.

Аграрний сектор посідає найвагоміше місце в економіці області. Вінниччина чи не єдина область України, де кількість сільського населення більша, ніж міського. І тому здобутки та проблеми аграрної галузі України в області вимальовуються особливо чітко.

Метою роботи є вивчення реального стану інвестиційної діяльності аграрного сектору в Вінницькій області, а також вивчення основних проблем, пов'язаних із залученням інвестицій та шляхів поліпшення ситуації в майбутньому.

Вінниччина має один із найпотужніших серед регіонів держави агропромисловий комплекс. В агропромисловому комплексі області здійснюють діяльність 717 сільськогосподарських підприємств, 1403 фермерських господарств, 653,3 тис. особистих селянських господарств, 87 великих підприємств харчової та переробної промисловості, понад 291 малих переробних підприємств, 103 агросервісних підприємств та організацій, 4 науково-дослідні станції, інститут кормів УААН, аграрний університет, 4 аграрних коледжі та 5 технікумів.

Область має 2016,6 тис. га сільськогосподарських угідь, з них 1728,1 тис. га ріллі, 50,3 тис. га багаторічних насаджень, 50,5 тис. га сіножатей, 186,8 тис. га пасовищ. В останні 5-ь років в регіоні збережена позитивна динаміка в сільськогосподарському виробництві. За період з 2005 по 2009 роки в області всіма категоріями господарств нарощено обсяги виробництва сільськогосподарської продукції з 5,2 до 6,6 млрд. грн., або на 1,4 млрд. грн. (26,9 %), в т.ч. в рослинництві – на 41,8 %, тваринництві - на 4,6 %. Виробництво валової сільськогосподарської продукції в минулому році було найбільшим за останні десятиріччя і склало в порівняльних цінах 2005 року – 6612,2 млн. грн., в тому числі: продукції рослинництва – 4661,7 млн. грн., тваринництва – 1950,5 млн. грн.

Виробництво сільськогосподарської продукції в області здійснюється в підприємствах різних організаційно-правових форм (табл. 1), кількість яких в 2009 році дещо зменшилась з попередніми роками.

Протягом січня-квітня 2010 року сальдовий фінансовий результат підприємств усіх форм власності області залишався позитивним. Фінансовий результат діяльності суб'єктів підприємницької діяльності (без сільськогосподарських та малих підприємств) області за січень – квітень 2010 року склав 85,5 млн.грн. прибутку, але це на 22,5% менше рівня, досягнутого у січні-квітні 2009 року (тоді спрацювали із прибутком у сумі 110,3 млн.грн.).

Прибутково спрацювали 52,4% підприємств на суму 322,2 млн.грн. В порівнянні із січнем - квітнем 2009 року частка прибутково працюючих підприємств області зменшилась на 1,7 %, а сума отриманого ними прибутку зросла на 1,5%.

Більше 1 мільйону прибутку від звичайної діяльності до оподаткування отримали 47 суб'єкти підприємницької діяльності області.. Серед них: ПАТ «Бершадьмолоко», ТОВ «Люстдорф», ВАТ «Тростянецький м'ясокомбінат», ВАТ АК «Вінницяобленерго», ТОВ «Тульчинський маслосирзавод» тощо.

Таблиця 1. Кількість діючих сільськогосподарських підприємств за організаційно-правовими формами господарювання

	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Усього підприємств	2286	2068	2035	2101	2099
господарські товариства	479	393	384	378	365
приватні підприємства	240	207	205	192	193
виробничі кооперативи	116	88	70	54	56
фермерські господарства	1173	1313	1312	1395	1403
державні підприємства	10	10	11	8	9
підприємства інших форм господарювання	67	57	53	74	73

Значний вплив на формування позитивних фінансових результатів в цілому по області має господарська діяльність підприємств промисловості. За звітний період поточного року підприємства промислових видів діяльності отримали в цілому прибуток від звичайної діяльності до оподаткування в сумі 117 млн.грн. і в порівнянні з відповідним періодом минулого року сальдований прибутковий фінансовий результат збільшився на 2,5% або на 2,8 млн. грн.

Питома вага прибуткових промислових підприємств склала 49,6% (що більше рівня відповідного періоду 2009 року на 0,9 в.п.), а отриманий ними прибуток в порівнянні з відповідним періодом минулого року зріс на 6,6% або на 14,5 млн.грн. і складає 233,1 млн.грн.

Як і в попередні періоди, найсуттєвіший вплив на формування фінансового результату області мала діяльність підприємств переробної промисловості, які в січні-квітні 2010 року спрацювали із прибутком від

звичайної діяльності до оподаткування на суму 137,8 млн.грн. і в порівнянні з відповідним періодом 2009 року сальдовий фінансовий результат зріс в 1,4 рази або на 40,8 млн. грн. Частка прибутково працюючих підприємств зросла із 49,6% до 51,4% (+1,8 в.п.), сума їх прибутку зросла на 5,5% і складає 197 млн.грн.

Із прибутком спрацювали підприємства з виробництва цукру – 50% підприємств (4 із 8) отримали прибуток на суму 2 млн.грн. і в цілому сальдовий результат склав 1,1 млн. грн. прибутку.

Найуспішніші інвестиційні проекти Вінниччини – “Барлінек” (країна-інвестор Польща, виробництво трипластинчатої дошки), “Агрона Фрут” (Австрія, консервована плодово-овочева продукція), “Вінницяпобутхім” (Кіпр, побутова хімія), “Лука” (Австрія, сільськогосподарська продукція), “Тульчинм’ясо” (Латвія), “Пфаннер-Бар” (Австрія, натуральні соки), “Ел-тур” (Туреччина, торгівля). Експерти вважають, що тут є велике поле діяльності для обласної влади у плані залучення іноземних інвестицій, створення відповідних агентств, будівництва нових підприємств, підтримки енергозберігаючих та екологічно чистих проектів тощо.

У розвиток економіки області було спрямовано 2923,6 млн грн капітальних інвестицій. Найвагомішу частку - 85,3% загального обсягу - становлять інвестиції в основний капітал, а саме: у капітальне будівництво та придбання машин і обладнання. На капітальний ремонт витрачено 9%, на формування основного стада худоби – 1,3%. Обсяги інвестицій в основний капітал порівняно з попереднім роком збільшилися на 29,5%. Частка Вінниччини у загальнодержавному обсязі капіталовкладень становила 2%. За цим показником Вінницька область серед регіонів України посіла п’ятнадцяте місце. На кожного мешканця Вінницької області в середньому припало 1479 грн інвестицій в основний капітал (у 2005 році – 994 грн).

Вінницька область зараз знаходиться перед другою хвилею заходу потужних інвесторів, тому в порівнянні з минулими роками, потрібно ставити серйозні вимоги до інвесторів, адже від цього залежатиме формування промислового потенціалу в районах. Адже попри будь-які негаразди в кожному районі має бути своє налагоджене промислове виробництво. Тобто Вінниччина має бути не сировинним додатком, а самодостатнім регіоном. Усе те, що вирощується, потрібно переробляти в себе. Головне базове завдання, що стоїть перед нами – продумати модель економіки кожного району. Потрібно продукувати нові культури, модернізувати технології виробництва, витримувати досить жорстку конкуренцію, особливо тепер, коли Україна вступила в СОТ [2]. Тому у Вінницькій області постійно проводиться розробка

інвестиційних проектів щодо залучення інвестицій у розвиток економіки регіону, зокрема сільського господарства. Загальна вартість інвестиційних проектів сільськогосподарського спрямування становить 51230 тис.грн. Найбільшими інвестиційними проектами є виробництво високоврожайних зернових культур вартістю 1500 тис. грн., промислове вирощування свиней - 3500 тис. грн.

У результаті аналізу існуючих умов інвестиційної діяльності визначено, що у межах повноважень регіональних органів місцевого самоврядування активізація інвестиційного потенціалу в регіоні повинна базуватися на використанні різних напрямів (рис. 1).

Рис. 1. Напрями активізації використання інвестиційного потенціалу регіону

Перший напрям, що забезпечує умови активізації залучення у регіон інвестицій, спрямований на формування ефективної інформаційної системи, яка являє собою важливу передумову для розвитку інвестиційної діяльності у регіоні.

Важливим для активізації інвестиційної діяльності у регіоні є також другий напрям, спрямований на створення умов, що забезпечують на основі отриманої інформації мотивацію для потенційних інвесторів.

Третій напрям забезпечує спрямованість на створення умов, щодо підвищення конкурентоспроможності регіону у залученні інвестицій.

для створення умов забезпечення активізації інвестиційного потенціалу в регіоні необхідно підвищувати інноваційний рівень регіону, який визначає рівень упровадження досягнень науково-технічного прогресу; підвищувати рівень інформаційного забезпечення про наявність інвестиційних проектів у регіоні, що поліпшить інвестиційну привабливість регіону; розробляти стратегії і довгострокові програми економічного і соціального розвитку регіону, що буде сприяти підвищенню інвестиційного іміджу регіону і зниженню інвестиційного ризику; забезпечувати розвиток партнерських та інтеграційних відносин в інвестиційній діяльності регіону; забезпечити підвищення ролі комерційних банків в активізації інвестиційної діяльності регіону.

Література

1. Гайдучкий А.П. Інвестиційна привабливість ринку землі в Україні // Економіка АПК.-2005.-№8. - С.75-79.
2. <http://www.vin.gov.ua>
3. <http://www.vininvest.com.ua>
4. Вітков М.С. Розвиток інвестиційної політики в сільському господарстві України// Економіка АПК.-2006.-№1. - С.54-57.
5. Черняк Е. Сучасний стан інвестиційної діяльності //Економіка.Фінанси.Право. - 2006. - №3. - С. 14-15.
6. Статистичний щорічник Вінниччини за 2007 р. / Головне управління статистики у Вінницькій області. – Вінниця, 2008 р.

Summary

Activating use agricultural sector investment potential of Vinnytsya region. / Saltan M.P.

We consider the present state of agriculture investment potential of Vinnytsya region. Directions intensification of use of the investment potential of the agricultural sector.

Key words: investment potential, investment.